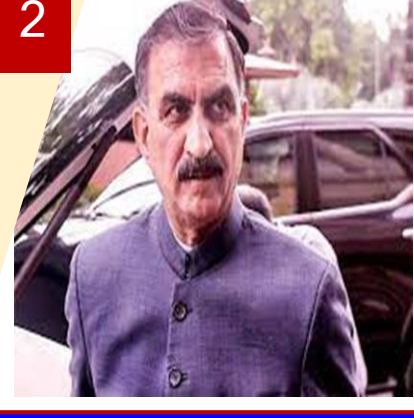

मुख्यमंत्री
सुखविन्दरसुखुः दुबई-
निवेशकान् राज्ये व्यापारं
कर्तुं प्रोत्साहितवान्

कालिदासस्य ग्रन्थेषु
अस्ति
आधुनिकसमस्यानां
समाधानम्

जेपी नड्डा-अनुराग
ठाकुरयोः हिमाचलप्रवासः,
विकास-भारत-
संकल्प-यात्रायां सम्मिलिताः
भविष्यन्ति

एकादृष्टिः

विजयः दिवसः

डॉ नरेन्द्राणा सिरमौरः

दिसम्बरमासस्य षोडशदिनाङ्कः सम्पूर्णं देशे विजयदिवसरूपेण आचर्यते । यतोहि १६ दिसम्बर १९७१ तमे वर्षे पाकिस्तानोपरि भारतस्य विजयस्य कारणेन विजय-दिवसः आचर्यते । अस्य युद्धस्य समाप्तेः अनन्तरं ९३,००० पाकिस्तानीसेनिकाः आत्मसमर्पणं कृतवन्तः । १९७१ तमे वर्षे युद्धे भारतेन पाकिस्तानं पराजितम्, तदनन्तरं पूर्वपाकिस्तानम् स्वतन्त्रम् अभवत्, यत् अद्यत्वे बाङ्गलादेशः इति नाम्ना प्रसिद्धम् अस्ति । एतत् युद्धं भारतस्य कृते ऐतिहासिकं सिद्धं भूत्वा देशवासिनः हृदये उत्साहं जनयति स्म । अवधेयं वर्तते यत् १९७१ तमे वर्षे युद्धे प्रायः ३९०० भारतीयसैनिकाः शहीदाः अभवन्, ९८५१ जनाः च घातिताः । पूर्वपाकिस्ताने पाकिस्तानीसैनिकानाम् सेनापतिः लेफ्टिनेन्ट जनरल् ए.ए.के.नियाजी भारतस्य पूर्वसैन्यसेनापति लेफ्टिनेन्ट जनरल् जगजीतसिंह अरोडा इत्यस्मै आत्मसमर्पणं कृतवन्तः ।

एनपीएस-मध्ये निक्षिप्तानाम् कर्मचारिणां राशिं केन्द्रं राज्येभ्यः न दास्यति - संसदि सर्वकारस्य वक्तव्यम्

देशे पुरातनपेंशनवृत्ते पुनर्स्थापनार्थं केन्द्रराज्यसर्वकारस्य कर्मचारिणः आन्दोलनं कुर्वन्ति। अस्य आग्रहस्य विषये दिल्ली सहितम् अन्येषु राज्येषु च बहवः सभाः आयोजिताः सन्ति। कर्मचारीसङ्गठनानां केवलम् एकः एव आग्रहः अस्ति, पुरातनस्य पेंशनव्यवस्थायाः पुनर्स्थापनम्। अस्मिन् विषये केन्द्रसर्वकारेण अपि समितिः निर्मिता अस्ति। यद्यपि तस्मिन् कुत्रापि ओपीएस इत्यस्य उल्लेखः नास्ति। समितिः केवलं एनपीएस-क्षेत्रे परिष्कारविषये एव स्वस्य प्रतिवेदनं दास्यति। इदानीं संसदि अपि एषः विषयः उद्भूतः अस्ति। लोकसभा सदस्यैः नवकुमार सारनिया, दीपकबैजः, कृपालबालाजी तुमाने चेत्यादीनां पृष्ठे प्रश्ने वित्तराज्यमन्त्री पंकजचौधरी उक्तवान् यत् ओपीएस- पुनर्स्थापनार्थं सर्वकारेण विचार्यमाणः एतादृशः कोऽपि प्रस्तावः नास्ति। अपि च एनपीएस- अन्तर्गतं पेन्शनकोष-नियामक- विकास- प्राधिकरणे (पीएफआरडीए) कर्मचारिभिः निक्षिप्तं धनं राज्यसर्वकारेभ्यः दातुं न शक्यते। सम्प्रति केन्द्रसर्वकारस्य अधीनं ६७,९५,४४९ पेन्शनभोगिनः सन्ति। वस्तुतः लोकसभा सदस्याः नवकुमार सारनिया, दीपक बैज, कृपाल बालाजी तुमाने च पृष्ठवन्तः आसन् यत् देशे पेन्शनभोगिनां संख्या कियत् अस्ति। किं सर्वकारः पुरातनपेंशनयोजनायाः ओपीएस-पुनर्स्थापनस्य योजनां कुर्वन् अस्ति? यदि आम्, तस्य विवरणं किम् अस्ति? ओपीएस-कार्यन्वयने विलम्बस्य कारणानि कानि सन्ति? कति राज्यैः स्वकर्मचारिणां कृते ओपीएस पुनः आरब्धाः? येषु राज्येषु ओपीएस इति पुनः आरब्धः तेभ्यः एनपीएस-निधिं प्रतिदातुं सर्वकारेण कः निर्णयः कृतः?

वित्तमन्त्रालयस्य राज्यमन्त्री पंकजचौधरी इत्यनेन उक्तं यत् केन्द्रसर्वकारस्य कर्मचारिणां विषये ओपीएस- पुनर्स्थापनार्थं सर्वकारेण विचार्यमाणः एतादृशः कोऽपि प्रस्तावः नास्ति। एनपीएस- अन्तर्गतं पेन्शनस्य विषयं सर्वकारीयसेवकानां विषये अपि च अन्येषां मध्ये विद्यमानरूपरेखायाः आलोके अवलोकयितुं, यदि एनपीएस- संरचनायां यथा सर्वकारीयसेवकानां कृते प्रवर्तते, किमपि परिवर्तनम् आवश्यकं भवति तर्हि वित्तसचिवस्य अध्यक्षतायां समितिः गठिता अस्ति। पञ्चराज्येषु पुरातनवृत्तिः कार्यान्विता अस्ति। राजस्थानस्य, छत्तीसगढस्य, झारखण्डस्य, पञ्जाबस्य, हिमाचलप्रदेशस्य च राज्यसर्वकारैः स्वकर्मचारिणां कृते पुरातनपेन्शनयोजनायां पुनरागमनस्य निर्णयस्य विषये केन्द्रसर्वकाराय/पीएफआरडीए इत्यस्मै सूचितम् अस्ति। एतेषां राज्यसर्वकाराणां योगदानस्य निष्कासनस्य च अनुरोधः कृतः अस्ति, तस्मिन् प्राप्तस्य लाभस्य च अनुरोधः कृतः अस्ति। परन्तु पञ्जाब-सर्वकारेण भारतसर्वकाराय सूचितं यत् एनपीएस- मध्ये कर्मचारिणां सर्वकारीय-योगदानं निरन्तरं दास्यति इति।

जयपुरनगरे भारतीय जनता दलस्य वरिष्ठनेत्रा भजनलालशर्मणा राजस्थानस्य मुख्यमन्त्रीपदं स्वीकृतम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- नरेश मलोटिया

भारतीयजनतापक्षस्य वरिष्ठनेता भजनलालशर्मा जयपुरे राजस्थानस्य मुख्यमन्त्रीपदं स्वीकृतवान्। जयपुरस्य अल्बर्टहॉल इत्यस्य सम्मुखे आयोजिते समारोहे राज्यपालः कलराजमिश्रः मुख्यमन्त्रिणं पदस्य शपथं गोपनीयतां च दत्तवान्। भाजपानेता दिया कुमारी, प्रेमचन्द बैरवा च उपमुख्यमन्त्रीरूपेण शपथं गृहीतवन्तौ। कार्यक्रमे प्रधानमंत्री नरेन्द्र मोदी, गृहमंत्री अमित शाहः, भारतीय जनता दलस्य राष्ट्रीयः अध्यक्षः जगतप्रकाश नड्डा च भागं गृहीतवन्तः। कार्यक्रमे अनेके केन्द्रीयमन्त्रिणः मुख्यमन्त्रिणः च भाजपाशासितराज्यानां उपमुख्यमन्त्रिणः अपि उपस्थिताः आसन्।

शाही ईदगाह-प्रकरणे मुस्लिमपक्षाय अघातः, सर्वोच्चन्यायालयः सर्वेक्षण-आदेशं स्थगितुम् अस्वीकृतवान्

नई दिल्ली। मथुरानगरस्य कृष्णजन्मभूमिमन्दिरस्य समीपे स्थितस्य शाही इदगाहमस्जिदसङ्कुलस्य सर्वेक्षणार्थम् इलाहाबाद उच्चन्यायालयस्य आदेशं शुक्रवासरे सर्वोच्चन्यायालयेन स्थगितुं निर्णयः अस्वीकृतः। न्यायमूर्तिः

संजीवखन्ना, न्यायाधीशः एस. वी. एन. भट्टी च सम्बन्धितपक्षयोः तर्कं श्रुत्वा इलाहाबाद उच्चन्यायालयस्य १४ दिसम्बर दिनाङ्कस्य आदेशं स्थगयितुं निवेदनम् अस्वीकृतन्तौ। पीठं समक्षम् उपस्थिता वरिष्ठा अधिवक्त्री हुजेफा अहमदी मस्जिदस्य कृते उपस्थिता उच्चन्यायालयस्य आदेशे हस्तक्षेपं याचितवान् यत् न्यायालयेन पूर्वं उक्तम् आसीत् यत् प्रकरणस्य श्रवणम् आवश्यकम्। अस्मिन् विषये न्यायालयेन लिखिततर्कं दातुम् अपि अस्माभिः प्रार्थितम् आसीत्, परन्तु अधुना उच्चन्यायालयः केषाञ्चन आवेदनानां विषये विचारं कुर्वन् अस्ति, येषां दूरगामी परिणामाः भविष्यन्ति इति सः अवदत्। अस्मिन् विषये पीठिका अवदत् यत् अस्मिन् स्तरे वयं किमपि न स्थगयामः, यदि कश्चन प्रतिकूलः आदेशः अस्ति तर्हि भवन्तः अत्र आगन्तुं शक्नुवन्ति। अहमदीमहोदयः अवदत् यत् गुरुवासरे एकः आदेशः पारितः यस्मिन् आयुक्तं शाही इदगाहमस्जिदस्य निरीक्षणं कृत्वा तदर्थम् आयोगं नियोक्तुं निर्देशः दत्तः। सः अवदत् यत् एतत् तदा भवति यदा सर्वोच्चन्यायालयः प्रकरणस्य अधिकारक्षेत्रस्य निर्णयं कुर्वन् अस्ति। पीठेन अहमदीं प्रति उक्तं यत् न्यायालयः जनवरीमासे ९ दिनाङ्के प्रकरणस्य श्रवणं कर्तुं गच्छति। अस्मिन् विषये अहमदीमहोदयः तर्कयति स्म यत् उच्चन्यायालयः श्रवणं न करोति इति। शीर्षन्यायालयेनोक्तं यत् तस्य पुरतः एकमात्रं न्यायक्षेत्रं स्थानान्तरणस्य विषयः अस्ति।

सुभाषितम्

आकाशात् पतितं तोयं
यथा गच्छति सागरम्।
सर्वं देव नमस्कारः
केशवं प्रति गच्छति

भावार्थ - जिस प्रकार आकाश से गिरा जल विविध नदीयों के माध्यम से अंतिमतः सागर से जा मिलता है उसी प्रकार सभी देवताओं को किया हुआ नमन एक ही परमेश्वर को प्राप्त होना ही कसाठवे मुम्बई

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्

जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

इस कार्य को भविष्य में निरन्तर बनाए रखने के लिए आप सभी के सहयोग की आवश्यकता है
वार्षिकसदस्ता- ३०१ ₹
पञ्चवार्षिकी सदस्यता- ११०० ₹
संरक्षकसदस्यता- ५१०० ₹
विज्ञापनसहयोगः(मासिक)- ५०० ₹

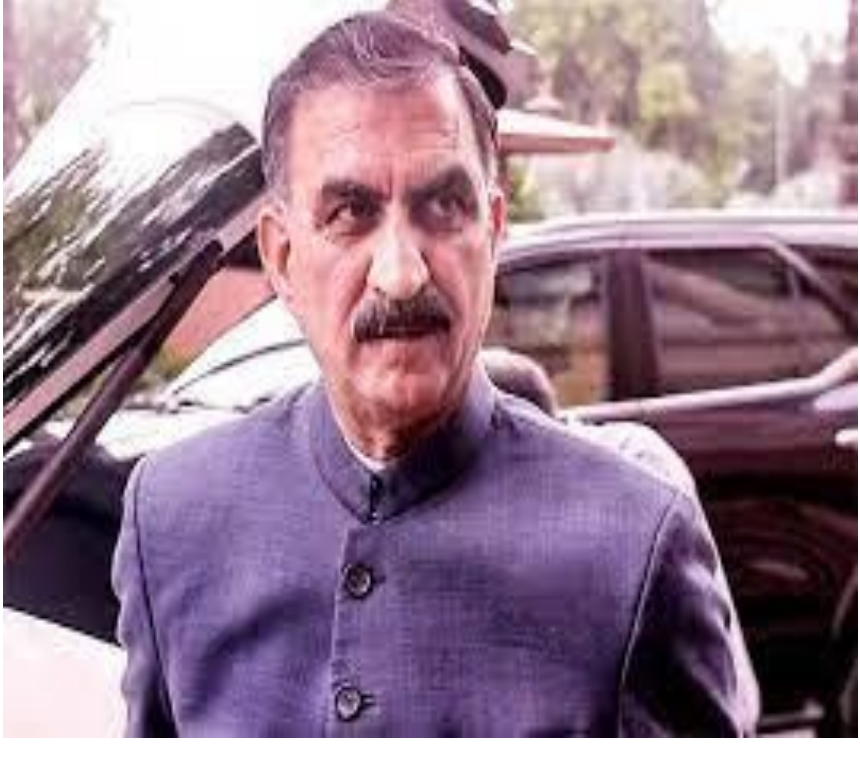

आर्थिक सहयोग हेतु हमारा यू.पी.ई कोड स्कैन करें

मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसुखुः दुबई-निवेशकान् राज्ये व्यापारं कर्तुं प्रोत्साहितवान्

हिमसंस्कृतवार्ता- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखुः शुक्रवासरे सायंकाले दुबईदेशस्य हिमाचलीनिवेशकान् राज्ये निवेशं कर्तुं प्रोत्साहितवान्। मुख्यमन्त्री दुबईदेशे अमीरात् हिल्स् इत्यत्र ५० प्रवासीभिः हिमाचालिभिः सह गोष्ठीं कृतवान्। दुबईदेशस्य उद्योगिनः हिमाचलप्रदेशे ६००० कोटिरूप्यकाणां निवेशस्य इच्छां प्रकटितवन्तः। मुख्यमन्त्री सुखुः शनिवासरे दुबईतः स्वदेशं प्रत्यागमिष्यति। मुख्यमन्त्री शनिवासरे देहल्यां स्थास्यति इति सम्भावना अस्ति। रविवासरे राजधानी शिमलानगरं प्राप्तुं सम्भावना वर्तते। सप्तसदस्यीयदलम् अपि मुख्यमन्त्रिणा सह दुबईदेशं गतं अस्ति। प्रवासीभिः हिमाचलीभिः सह मुख्यमन्त्रिणः समागमः शुक्रवासरे सायं दुबईसमये प्रायः सायं ६:०० वादने आरब्धः। निवेशकान् सम्बोधयन् मुख्यमन्त्री अवदत् यत् हिमाचलप्रदेशः भवतः स्वकीयः प्रदेशः अस्ति। एतादृशे सति राज्यस्य विकासे सहकार्यं कर्तुं भवतां सर्वेषां दायित्वम् अस्ति। सः अवदत् यत् हिमाचले निवेशं कुर्वन्तः निवेशकाः सर्वकाराद् पूर्णसमर्थनं प्राप्नुयुः।

विविधाः औपचारिकताः सम्पन्नं कर्तुं भवद्भिः किमपि कष्टं न भवितुमर्हति। प्रत्येकं बाधकं औपचारिकतां च स्वयमेव एकेन पटलेन निस्तारयितुं सर्वकारः दृढनिश्चयः भविष्यति। सभायां उपस्थितानां अधिकारिणां मते हिमाचलप्रदेशे निवेशं प्रति अनेके निवेशकाः सकारात्मकं दृष्टिकोणं स्वीकृतवन्तः। सम्भवति यत् प्रायः ६००० कोटिरूप्यकाणां निवेशः भविष्यति। पर्यटनविकासनिगमस्य उपाध्यक्षः रघुवीरसिंहबाली, मुख्यमन्त्रिणः राजनैतिकपरामर्शकः सुनीलशर्मा, प्रधानसचिवः भरतखेडा, विवेकभाटिया, मानसीसहायठाकुर, रोहनठाकुरः च मुख्यमन्त्रिणः दुबई-भ्रमणेन सह गताः सन्ति।

उद्यानपालकानां वञ्चनं कुर्वतां व्यापारिणां अनुज्ञापत्रं निरस्तं भविष्यति, फलविपणीषु भविष्यति विशेषनिरीक्षणम्- जगतसिंहनेगी

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला ।

उद्यानमन्त्री जगतसिंहनेगी इत्यनेन उक्तं यत् हिमाचलस्य अर्थव्यवस्थायां सेबफलस्य महती भूमिका अस्ति। राज्यसर्वकारः सेबव्यापारसम्बद्धानां सर्वेषां हितधारकाणां हितस्य रक्षणं कुर्वन् अस्ति। उद्यानपालक-वञ्चक-व्यापारिणाम् अनुज्ञापत्रं निरस्तं भविष्यति। सेब-उत्पादन-विपणन-सम्बद्धानां हितधारकाणां, उद्यान-उत्पाद-विपणन-प्रसंस्करण-निगम-लिमिटेड, कृषि-उत्पाद-विपणन-समित्याः, हिमाचलप्रदेश-राज्य-कृषि-सम्बद्धानां च हितधारकाणां हितस्य रक्षणार्थं गठितस्य विशेष-अनुसन्धानदलस्य (SIT) समीक्षा-समागमस्य अध्यक्षतां कुर्वन् सः एतां सूचनां दत्तवान्। जगतसिंह नेगी इत्यनेन उक्तं यत् राज्यसर्वकारः सेबव्यापारे सम्बद्धानां जालसाधकानां विषये राज्यस्य जनान् अवगतं करिष्यति। कृषि-उत्पादविपणनसमित्याः अधिनियमः राज्ये प्रभावीरूपेण कार्यान्वितः भविष्यति

येन वञ्चनं कुर्वन्तः जनाः गृहीतुं शक्नुवन्ति तथा च राज्यस्य सेब उत्पादकानां च हानिः निवारयितुं शक्यते। यदि अधिकारिभिः गृहीतं भवति तर्हि अनुज्ञापत्रं निरस्तं भविष्यति। उद्यानमन्त्री फलविपणीषु विशेषजागरूकतां स्थापयितुं अधिकारिभ्यः निर्देशं दत्तवान् येन एतादृशाः प्रकरणाः निराकृताः भवेयुः। सः अवदत् यत् सर्वेषां नियमानाम् अनुसरणं कठोररूपेण करणीयं येन हितधारकाः कामपि समस्यां न प्राप्नुयुः।

रंगस विद्यालये मानितः वार्षिक-पारितोषिक-वितरण-समारोहः

हिमसंस्कृतवार्ता:-दिलीपः (नदौनम्) शुक्रवासरे राजकीय वरिष्ठ माध्यमिक विद्यालय रंगस , राजकीयः माध्यमिक-विद्यालयः बन्न, राजकीयः केंद्रीयः प्राथमिक-विद्यालयः रङ्गस , राजकीयः प्राथमिक विद्यालयः बन्न च एतेषां चतुर्णाम् विद्यालयानां संयुक्ताः वार्षिकपुरस्कारवितरणसमारोहः महता आनन्देन , हर्षेण,उत्साहेन सह राजकीय वरिष्ठ माध्यमिकविद्यालये, रंगसे , हमीरपुर जनपदे आयोजितः। अस्मिन् समारोहे हिमाचल प्रदेशस्य आदरणीय मुख्यमन्त्री महोदयस्य CDS श्री गोपाल गौतमः मुख्यातिथिः रूपे उपस्थितः अभवत् । सार्धमेव मुख्यमन्त्री महोदयस्य व्यक्तिगत-सहायकः(P.A.) श्री बलवीर राव महोदयः,कांग्रेस-खण्ड-समितेः खंडाध्यक्षः अपि विशेषातिथिरूपेण भागं गृहीतवन्तौ । एतदतिरिक्तं अनेके विशिष्टाः सदस्याः अतिथयः च समारोहे भागं गृहीत्वा अवसरस्य शोभां वर्धितवन्तः ।

मुख्यातिथेः स्वागतं कृत्वा समारोहस्य आरम्भः राष्ट्रगीतानन्तरं सरस्वती वन्दनया सह अभवत् । तदनन्तरं विद्यालयस्य प्रधानाचार्यः नरेश ठाकुर महोदयेन वार्षिक प्रतिवेदनं पठित्वा मुख्यातिथिसहिताः अभिभावकान् अतिथिगणान् प्रति धन्यवादः आभारश्च व्यक्ताः । तदनन्तरं छात्रैः विविधाः रङ्गणः कार्यक्रमाः प्रस्तुताः । येषु कार्यक्रमेषु एकस्य सैनिकस्य गाथा, योगासनं, भाङ्गडा, गरबा, हिमाचली लोकनृत्यः, पहाड़ीनृत्यः, नाटकं, लघुनाटकं, हास्यनाटिका, "संस्कृतगीनृत्यम्" , गीत गायनं च इत्यादयः प्रमुखाः आसन् । अस्मिन् समारोहे विद्यालयस्य बालकानां अभिभावकैः बहुसंख्यायां भागं गृहीत्वा कार्यक्रमानां आनन्दः गृहीताः । अन्ते मुख्यातिथिः मेधावीछात्राणां कृते पुरस्कारवितरणं कृत्वा स्वसम्बोधने अवदत् यत् छात्राणां मध्ये एतादृशः सर्वतोमुखी विकासः एव तेषां भविष्यस्य उन्नतिं कर्तुं समर्थः भविष्यति। मुख्यातिथिः महाभागः अवदत् यत् बालकैः दत्ताः एताः प्रस्तुतयः दृष्ट्वा अहं बहुवारं भावविह्वलः अभवम्, कदाचित् करतालं ताडयितुं बाध्यः च अभवम्। सः अवदत् यत् अस्य विद्यालयस्य छात्राणां यथा सर्वांगीण-विकासः दृश्यते, अहं आशासे यत् एकस्मिन् दिने एते छात्राः स्वस्वक्षेत्रे उच्च पदानि प्राप्य स्वविद्यालयस्य, स्वपरिवारस्य च सम्मानं अवश्यमेव वर्धिष्यन्ति। अन्ते सर्वेभ्यः अतिथिभ्यः, मातापितृभ्यः, छात्रेभ्यः च भोजनं प्रदत्तम् । अनेनैव सह कार्यक्रमः सम्पन्नः अभवत्

लौह पुरुषस्य सरदार वल्लभ भाई पटेलवर्यस्य 73तमायां पुण्यतिथौ कार्यक्रमः आयोजितः

हिमसंस्कृतवार्ता:- डॉ. अमित शर्मा/ डॉ. राकेश शर्मा

सरदारपटेल- विश्वविद्यालये मंडी इत्यत्र भौतिकविज्ञानविभाग- इतिहासविभागयोः संयुक्ततत्त्वावधाने सरदार वल्लभभाईपटेलस्य 73 तमी पुण्यतिथ्यवसरे कार्यक्रमस्यायोजनम् आयोजनं कृतम्। सर्वप्रथम सरदारपटेलविश्वविद्यालयस्य मंडीपरिसरे स्थापितायाः सरदारपटेलस्य प्रतिमायां प्रतिकुलपतिः आचार्या अनुपमा सिंह समस्तशैक्षणिक- गैरशैक्षणिक- अधिकारिभिः कर्मचारिभिश्च पुष्पांजलिः समर्पय श्रद्धासुमनानि अर्पितानि। अस्य कार्यक्रमस्य आयोजनम् इतिहासविभागे जातम्। आचार्य अनुपमा सिंहः अस्मिन् अवसरे अवदत् यत् भारतम् अखंडं सशक्तं च कर्तुं सरदार वल्लभभाईपटेलस्य महत्त्वपूर्णा भूमिका वर्तते। सः अखंडभारतस्य सूत्रधारः एव न अपितु महान् स्वतंत्रतासेनानी अपि आसीत्। आचार्यः राजेशकुमारशर्मा अकथयत् यत् सरदार वल्लभभाईपटेलस्य जीवनात् अस्माभिः इयं प्रेरणा प्राप्यते यत् दृढसंकल्पितं भूत्वा कथम् अग्रेसरामः। इतिहास विभागस्य डॉ. राकेशकुमारशर्मा अवसरेऽस्मिन् सरदार वल्लभभाई पटेलस्य जीवनस्य विषये अवदत् यत् कथं सः दृढतया 565 रियासतानां भारतसंघराज्ये विलयं कृत्वा सशक्त-राष्ट्रस्य निर्माणे योगदानं दत्तवान्। अस्मिन् अवसरे परीक्षानियंत्रकः अभियंता सुनील वर्मा, आचार्यः राजेशकुमारशर्मा, अधिष्ठाता महाविद्यालय- विकास- परिषद्, डॉ. पवनचंदः अधिष्ठाता छात्र कल्याणम्, डॉ. राकेश कुमार शर्मा, डॉ. जगदीप वर्मा, डॉ. चेतन चौहानः, डॉ. नीलम, डॉ. राजेश कुमारः, डॉ मोनिका, डॉ. रामपालः, विकेशकुमारः, राजेश शर्मा च उपस्थिताः आसन्।

कालिदासस्य ग्रन्थेषु अस्ति आधुनिकसमस्यानां समाधानम्

- तस्य साहित्ये उल्लिखितानां जीवनस्य मूल्यानां विषये अभवत् संस्कृतव्याख्यानम्
- श्रेष्ठजनेभ्यः याचनं वरं, नीचजनात् यत्किमपि याचनं विनाशकारी भवितुम् अर्हति- "प्रो. सदाशिवकुमारद्विवेदी"

हिमसंस्कृतवार्ता:- कुलदीपमैन्दोला, नैनीताल।

महाकविकालिदासजयन्ती जनमहोत्सवस्य आयोजनं उत्तराखण्ड- संस्कृत- अकादमी हरिद्वारद्वारा क्रियते। प्रत्येकस्य मण्डलस्य क्रमेण नैनीतालजनपदे अपि १५.१२.२०२३ दिनाङ्के मध्यान्तरान्तर्जालद्वारा महाकविकालिदासस्य ग्रन्थेषु आधुनिकसमस्यानां समाधानविषये, तस्य साहित्ये उल्लिखितजीवनस्य मूल्यस्य विषये च विद्वांसः स्वव्याख्यानं प्रस्तुतवन्तः।

कार्यक्रमस्य अध्यक्षः प्राध्यापकः एम. सी. पाण्डेयः अवदत् यत् कालिदासस्य अद्भुतं साहित्यं सर्वविधासु अनुसरणं कर्तुं योग्यम् अस्ति। प्रकृतिः कालिदासेन उत्तमरूपेण वर्णिता अस्ति, यत् अत्यन्तं आनन्ददायकम् अस्ति। सः अवदत् यत् कालिदासस्य नाटकस्य सन्दर्भः आधुनिकचलचित्रेषु द्रष्टुं शक्यते।

इदं वक्तुं शक्यते यत् संस्कृतसाहित्यस्य विद्वांसः सार्थवती बभूव इति च अनामिका नाम्ना तस्य सम्मानं कृतवन्तः।

मुख्यातिथिरूपेण गोविन्दपाण्डेयः उक्तवान् यत् कालिदासस्य साहित्ये सर्वेषु विषयेषु सः मूल्यानि प्रदर्शितवान् मानवजीवनस्य विषये, मातापितृविषये, गुरुशिष्यविषये, प्रकृतेः विषये, पर्यावरणस्य विषये, प्रेमविषये, स्नेहस्य विषये, शोकस्य विषये, सुखस्य विषये, मानवजीवनस्य अवदानस्य विषये विशेषतया वर्णितवान्। मुख्यवक्ता प्राध्यापकः सदाशिवकुमारद्विवेदी उक्तवान् यत् कालिदासस्य साहित्ये सार्वभौमिकं सनातनं शाश्वतं दृश्यते। मौसमविज्ञानस्य अनुसारं भारतस्य भौगोलिकस्थित्या सह मेघदूतभाषायां ऋतुः अतीव सरलतया वर्णितः अस्ति। स्वसाहित्यस्य अनुपमं जीवनदर्शनं कालिदासः स्थापितवान्। कालिदासस्य पुस्तके जनमहत्त्वस्य दर्शनम् अतीव उत्तमम् इति उक्तवान् च कण्व- मारीचसन्दर्भं शकुन्तलापुत्ररक्षणं मान्यतां च, राजनैतिकव्यवस्थान, शासनव्यवस्थां, राष्ट्रव्यवस्थां अभिज्ञानशाकुन्तले जीवनमूल्योदाहरणं वर्णितवान्। सः अवदत् यत् प्रौद्योगिकीकालखण्डे महतीं विनाशं परिहरितुं शास्त्रानुसरणम् आवश्यकं यतः आधुनिकसमाजस्य सर्वेषु विकारेषु धृतिः प्रथमः धर्मलक्षणम् अर्थात् धैर्यस्य अभावात् समाजे अशान्तिः वर्तते। कुमारसंभवस्य पञ्चमसर्गस्य उदाहरणं दत्त्वा सः अवदत् यत् मनुष्यः तपद्वारा सर्वं साधयेत्। मेघदूते कालिदासः उक्तवान् यत् श्रेष्ठजनेभ्यः याचयितुम् अतीव उत्तमम्, नीचजनात् यत्किमपि याच्यते तत् विनाशकारी भवितुम् अर्हति याच्ञा मोघावरमधिगुणे नाधमे लब्धकामाः। सः अवदत् यत् विवाहसम्बद्धानां समस्यानां समाधानम् अपि अस्ति यत् अद्वैतं प्राप्तव्यम् अर्थात् एकता एव सौभाग्यं। प्रेम्णः विषये सः यूनां कृते अवदत् यत् यूनां सम्मुखे ये अधिकांशः समस्याः सन्ति तेषां समाधानं तेषां वृद्धानां सम्मानः एव, यत् दुष्यन्तस्य शकुन्तलस्य च कृते ऋषिभिः स्थापितं मानदण्डः अनुकरणीयम् अस्ति। यथा कालिदासः हिमालयं पृथिव्याः मानकं मन्यते स्म, तथैव समाजेन स्वस्य वृद्धान् अपि मानकं मन्यते स्म। वक्त्ररूपेण डॉ. राजकुमारमिश्रः उक्तवान् यत् साहित्ये पाठसन्दर्भः, वाक्यसन्दर्भः, शब्दसन्दर्भः च विशेषाः सन्ति, परन्तु जीवनस्य मूल्यं जीवनं जीवननिर्वाहकं आजीविका इति अवगम्यते, सः शकुन्तलायाः दुःखं विवर्ण्य

नन्दिन्याः सेवायां दिलीपस्य सिंहाय स्वशरीरं अर्पयन् जीवनस्य मूल्यं अमूल्यम् उदाहरणं प्रस्तुतवान्। सः मानकं पारलौकिकमूल्यस्य विस्तृतं व्याख्यानं कृतवान्। विशेषातिथिरूपेण डॉ. प्रमिला मिश्रा रसप्रधानता, काव्यशैली, कर्तव्यं, कारणशिक्षा, आचरणं, नैतिकता, चरित्रवर्णनं च उद्धरयन्ती उवाच यत् अनेकविधसमस्यानां समाधानं शास्त्रेभ्यः एव प्राप्तुं शक्यते, अभिज्ञानशाकुन्तलम् मानवस्य जीवनदर्शनम् इति उक्तवती। तस्य साहित्ये सेवाद्वारा एव सुरक्षाभावना व्यक्ता भवति। राज्यसंयोजकः हरीशगुरुरानी अस्य आयोजनस्य सर्वेभ्यः शुभकामनाम् अयच्छत्। सः अवदत् यत् विश्वप्रसिद्धः कालिदासः भारतस्य प्रसिद्धेषु साहित्यकारेषु अन्यतमः अस्ति यस्य नाम आधुनिकसमाजस्य सर्वैः विद्वद्भिः सर्वकालिकव्याख्यानेषु प्रस्तुतं भवति यतोहि तस्य साहित्यसृष्टिः मानवजीवनाय उपहाररूपेण प्रस्तुता अस्ति। कार्यक्रमस्य संचालनं कुर्वन् डॉ. मूलचन्द्रशुक्लः अवदत् यत् अकादम्याः एषः सहकार्यः अनेकविधं साहित्यं समाजस्य सम्मुखम् आनेतुं कार्यं करोति येन कारणेन महाविद्वांसः प्रेक्षकाः च अस्य ज्ञानस्य लाभं प्राप्नुवन्ति।

जिलासहसंयोजकः कुलदीपमैन्दोला अतिथिभ्यः संस्कृतव्याख्यातं च प्रेक्षकाणां समक्षं अभिवादनं कृत्वा संस्कृतगोष्ठ्यां उपस्थितानां सर्वेषां विदुषाम् आभारं धन्यवादं च प्रकटितवान्। संस्कृतगोष्ठ्यां पी. एन. जी. शासकीय- स्नातकोत्तर- महाविद्यालयः रामनगरनैनीतालतः प्रधानाध्यापकः एम. सी. पाण्डेयः, केरलस्य केन्द्रीय- संस्कृत- विश्वविद्यालयस्य गुरुवासरपरिसरस्य निदेशकः गोविन्द पाण्डेयः, काशीहिन्दू- विश्वविद्यालयस्य भारताध्ययनकेन्द्रस्य समन्वयकः प्राध्यापकः सदाशिवकुमार द्विवेदी, सहायकप्रोफेसरः केन्द्रीय- संस्कृत- विश्वविद्यालय- जम्मूपरिसरतः डॉ. राजकुमारमिश्रः, जगद्गुरु- रामभद्राचार्य- दिव्याङ्ग- राज्य- विश्वविद्यालयः चित्रकूटस्य संस्कृत- विभागप्रमुखा डॉ. प्रमिलामिश्रा, प्रेक्षकदर्शियां डॉ. दयाकृष्णथुवालः, डॉ. प्रकाशपंतः, डॉ. अभिषेकपरगै, डॉ. प्रदीपसेमवालः, डॉ. नवीनजसोला, विपिन उनियालः, अरविंदभट्टः, डॉ. हेमचन्द्रः, डॉ.श्रद्धापाठकः, केशववि जलवाणः, तुलारामशर्मा, डॉ. हेमंतकुमारजोशी, कैलाशचंद्रसनवालः, शैलेंद्रदत्तडोभालः उपस्थिताः अभवन्

शाहरुखखानस्य 'डंकी' इति चलचित्रस्य प्रदर्शनात् पूर्वमपि कोटिरूप्यकाणि अर्जितानि

हिमसंस्कृतवार्ता:- जगदीश डाभी, मुम्बई।

प्राप्तवार्तानुसारं बॉलीवुडनायक-शाहरुखखानस्य चलचित्रं 'डंकी' दिसम्बरमासस्य २१ दिनाङ्के प्रदर्शितं भविष्यति। अधुना चलचित्रस्य प्रदर्शनाय कतिचन दिवसाः सन्ति। सम्प्रति प्रशंसकाः अस्य चलचित्रस्य विषये अतीव जिज्ञासवः दृश्यन्ते। इदानीं चलचित्रस्य अग्रिम-आरक्षणम् अपि आरब्धम्। परन्तु भारते अद्यापि अग्रिम-आरक्षणम् आरब्धं नास्ति। अस्य अग्रिम-आरक्षणम् अमेरिकादेशे बहुकालपूर्वम् उद्घाटितम् आसीत्। वार्तानुसारम् अग्रिम-आरक्षणकारणात् अमेरिकादेशे अपि अस्य चलचित्रस्य अर्जनं बहु उत्तमम् अस्ति। प्राप्तवार्तानुसारम् अधुना यावत् अमेरिकादेशे अग्रिमआरक्षणं कृत्वा अस्य चलचित्रस्य ३ लक्षडॉलरं अर्जितम् अस्ति, यत् प्रायः २ कोटि ४० लक्षरूप्यकाणि सन्ति। शाहरुखस्य डंकी इति चलचित्रस्य प्रदर्शनात् पूर्वमपि प्रायः २.४ कोटिरूप्यकाणि अर्जितानि सन्ति। पिकविला इत्यस्य वार्तानुसारम् अमेरिकादेशे अग्रिमआरक्षणस्य अर्जनं अस्य सप्ताहस्य अन्ते यावत् ४ कोटिरूप्यकाणां अधिकं भवितुम् अर्हति। इति शाहरुखखानस्य 'डंकी' इति चलचित्रस्य प्रदर्शनात् पूर्वमपि कोटिरूप्यकाणि अर्जितानि सन्ति।

राज्यस्तरीयसंस्कृतप्रतियोगितायाः प्रथमदिवसे संस्कृतगीतैः श्लोकैश्च गुञ्जितं बिलासपुरम्

हिमसंस्कृतवार्ता: नरेशमलोटिया। हिमाचलप्रदेशे संस्कृतस्य वातावरणं विद्यालयेषु प्रोत्साहयितुं संस्कृतविषये छात्राणां रूच्यभिवर्धनार्थं हिमाचलसंस्कृत-अकादम्याः प्रसायाः गतमासेभ्यः निरन्तरं प्रचलन्ति। अस्मिन्नेव क्रमे शुक्रवासरे सायंकाले बिलासपुरस्य कृषकभवने राज्यस्तरीयानां संस्कृतश्लोकोच्चारण-गीतगायनप्रतियोगितानाम् आयोजनं सम्पन्नम्। अस्यां प्रतियोगितायां जनपदीयासु प्रतियोगितासु प्रथमं स्थानं प्राप्तवद्भिः प्रतिभागिभिः प्रतिभागिता कृता। एवं प्रकारेण सम्भवतः एकादशजनपदेभ्यः विद्यालयीयछात्रैः शिक्षकैः सह प्रतिभागिता कृता। कार्यक्रमस्य शुभारम्भे मुख्यतिथित्वेन बिलासपुरस्य उच्चशिक्षानिदेशकः जोगिन्द्रसिंहः उपस्थितः जातः, तत्रैव कार्यक्रमस्य अध्यक्षता मूर्धन्यसंस्कृतविदुषा डॉ.प्रेमलालगौतमेन कृतम्। अकादम्याः सचिवेन डॉ.केशवानन्दकौशलेन स्वकीये उद्बोधने उक्तं यत् संस्कृत-अकादमी सर्वकारपक्षतः विद्यालयीयछात्रेषु प्रतिभाप्रदर्शनस्य अवसरान् कल्पयति। तेनोक्तं यत् राज्यस्तरीयप्रतियोगिताः शनिवासरे अवशिष्टाभिः प्रतियोगिताभिः सम्पन्ना भविष्यन्ति।

टिम्बी विद्यालये राष्ट्रीय- शाश्वत- समाज- सेवा- फाउंडेशन संस्थया मानितः स्थापनादिवसः

हिमसंस्कृतवार्ता:- डॉ नरेन्द्रराणा सिरमौरः राजकीय- वरिष्ठ- माध्यमिक- विद्यालय- टिम्बी इत्यत्र राष्ट्रीय- शाश्वत- समाज- सेवा-फाउंडेशन इति संस्थया संस्थायाः स्थापनादिवसः मानितः। स्थापनादिवसस्य अवसरे संस्थया विद्यालयस्य छात्राणां पुरस्कारमाध्यमेन प्रोत्साहनं कृतम्। अस्मिन् कार्यक्रमे मुख्यातिथिः खण्ड- विकास- अधिकारी अजयसूदः, सूर्य- नमस्कारे अन्तार्राष्ट्रीयस्तरे ख्यातिलब्धः सन्दीप आर्यः, विशेष- युवा- अतिथिः राष्ट्रीय- कबड्डी- क्रीडिका अंजू सिंघानिया, विद्यालयस्य प्रधानाचार्यः तोता राम शर्मा च उपस्थिताः आसन्। संस्थायाः निदेशकेन राजेन्द्रसिंह ठाकुरेण अन्तार्राष्ट्रीय-क्रीडकस्य संदीप आर्यस्य विशेषः आभारः प्रकटितः। एतदतिरिक्तं संस्थायाः मुख्यसदस्यः डॉ. नरेन्द्रराणा, प्रदेशाध्यक्षः प्रवीणकंवरः, प्रचारप्रमुखः राकेशशर्मा, जिला उपाध्यक्षः रौशनीठाकुरः, जिला संयोजिका मीराठाकुरः, राज्यकार्यकारणी सदस्यः देवराजठाकुरः, हेमराजराणा च उपस्थिताः आसन्।

महाजनचरितम् अध्येतव्यम्

असमप्रदेशीयः विज्ञानशिक्षकः, नारदोपाध्यायः

केचन दूरदर्शिनः पुरुषाः स्वजीवनमार्गस्थितं नानाघातप्रतिघातादिकम् तृणवत् मत्वा, सहमानास्ते तेन हि मार्गेण गत्वा समाजाय जात्यै च नानानुदानं प्रददति। स्वकीय-स्वार्थाय तिलाञ्जलिं दत्त्वा ते जनकल्याणाय, राष्ट्रहिताय च निस्वार्थ-साधने दृढव्रतिनो भवेयुः। महतां पुरुषाणाम् अभिधारणा हि तादृशी भवति। सामाजिकं राजनैतिकं सांस्कृतिकम् इत्यादिकक्षेत्रेषु, नानादिक्षु च तेषां एकं महत्तमं परिचय-प्रतिष्ठादिकं तिष्ठति। एतादृशां महाजनानां जीवनचरितम् अधीत्य समाजस्य सर्वप्रकारको जनः सहजतया उज्जीवितो भवितुमर्हति। जीवनचरितं नाम कस्यचन पुरुषस्य जीवनचर्यायाः प्रकाशः। जीवनचरिते तत्पुरुषस्य जीवनस्य विचित्रं रूपायणं घटितं भवति। महापुरुषाणां जीवनचरिते तेषां कर्ममयजीवनस्य सार्थकतायाः परिस्फुटं चित्रम् अवलोक्यते। विविधप्रतिकूलतायाः मध्येऽपि ते समाजहिताय अनवधानुदानं प्रदत्तवन्तः सन्ति। तच्चरितं प्रपठ्य तेषाम् आदर्शन उद्बुद्धो भवितुमर्हति सामान्यजनोऽपि। मूल्यबोधविषये हासतां गतायां समाजव्यवस्थायां विद्यार्थिनः महापुरुषाणां जीवनचरिततः बहुज्ञानं प्राप्नुयुः, आनन्दम् अनुभवेयुः, लाभान्विताः च भवेयुः। सच्चरितपठनं नाम स्वस्य जीवनबोधस्य आकरलाभः। अनेन अध्ययनेन छात्रसमाजः, युवसमाजश्च नितराम् उपकृता भवितुमर्ह्युः, मार्गदर्शनञ्च प्राप्तुमर्ह्युः स्वकीये जीवने। समाजे चरित्रबोध-नैतिकतादीनां प्राप्त्यर्थं युगे युगे मानवाः समुचितशिक्षां लब्धवन्तः आसन्। विश्वेतिहासे भारतीयेतिहासे वा वीतरागाणां, साधुपुरुषाणां, देशरक्षकवीराणां, विज्ञानिनां, ज्ञानिनां, त्यागिनां, प्रकृतिप्रेमिणां, महाकवीनाम्, बहूनां सच्चरित्रवतां महापुरुषाणां च बहुधा जीवनचरितम् उपलभ्यते। तच्चरितानि सम्यगधीत्य छात्र-युवयुवतयः साहसः, नैतिकता, चरित्रबोधः इत्यादिगुणान् आत्मसात् कर्तुं शक्नुयुः। अतो महाजनानां जीवनचरितं सदैव अध्येतव्यं सर्वैरस्माभिः सामान्यैरपि, स्वकल्याणाय इति।

जेपी नड्डा-अनुराग ठाकुरयोः हिमाचलप्रवासः, विकास-भारत-संकल्प-यात्रायां सम्मिलिताः भविष्यन्ति

भाजपायाः राष्ट्रीयः अध्यक्षः जगतप्रकाशः नड्डा केन्द्रीयसूचना एवं प्रसारणयुवा क्रीडामंत्री अनुरागठाकुरः हिमाचलस्य भ्रमणं करिष्यन्ति। १५ दिसम्बर दिनाङ्के राष्ट्राध्यक्षः विजयपुरबिलासपुरं प्राप्तवान्। राष्ट्राध्यक्ष जगत प्रकाश नड्डा इत्यस्य अभिनन्दनकार्यक्रमस्य आयोजनं बिलासपुरे दिनाङ्कस्य १६ दिनाङ्के प्रातः १० वादनतः मध्याह्न १२ पर्यन्तम् अस्ति। तदनन्तरं सः मार्गेण बिलासपुरतः सुन्दरनगरं गमिष्यति। नड्डा १२:३० वादने सुन्दरनगरं प्राप्स्यति। राष्ट्रीयध्यक्षः जेपी नड्डा अपराह्णे १२:३० तः १ वादनपर्यन्तं सुन्दरनगरे अभिनन्दनकार्यक्रमे मार्गप्रदर्शने च भागं गृहीयात्। अपराह्णे १:१५ वादने जेपी नड्डा सुन्दरनगरमण्डलस्य नवनिर्मितस्य भाजपाकार्यालयस्य उद्घाटनं करिष्यति। कार्यालयस्य अवलोकनं अपराह्णे १:३० वादने भविष्यति। अपराह्णे १:४५ वादनतः सार्धत्रिवादनपर्यन्तं अभिवादनं सम्बोधनं च भविष्यति। तदनन्तरं जे.पी.नड्डा मार्गेण सुन्दरनगरात् मण्डीपर्यन्तं गमिष्यति। यत्र सायं ४ तः ५:३० वादनपर्यन्तं सः अन्तर्जालमाध्यमेन रथयात्राद्वारा विकासभारतसंकल्पयात्राकार्यक्रमे प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदिना सह सम्मिलितः भविष्यति। जेपी नड्डा सायं ५:३० वादने कुल्लुनगरं गमिष्यति। १७ दिसम्बर दिनाङ्के वायुमार्गेण दिल्लीं प्रति प्रस्थास्यति। तस्मिन् एव काले केन्द्रीयसूचना-प्रसारण-युवा-क्रीडा-कार्यमन्त्री अनुराग-ठाकुरः १६-१७ दिसम्बर-दिनाङ्के हिमाचले वासार्थं भविष्यति। अस्मिन् कालखण्डे अनुरागठाकुरः १६ दिसम्बर दिनाङ्के ऊनामण्डलस्य मैहरीयां १७ दिसम्बर दिनाङ्के टहलीवालनगरे विकासभारतसंकल्पयात्रायां भागं गृहीयात्। १६ दिसम्बर दिनाङ्के अनुराग ठाकुरः बिलासपुरे स्थानीयकार्यक्रमे भागं गृहीयात्। तदनन्तरं सः काङ्गरामण्डलस्य कलोहानगरे क्षेत्रप्रभारीभिः सह सभां करिष्यति।

॥ श्रीरामायणकथा ॥

लङ्काकाण्डम्!
(पञ्चाशत्तमः सर्गः)

हिमसंस्कृतवार्ता, प्रदीपः

pradiptnath997@gmail.com

मूर्च्छिते लक्ष्मणे श्रीरामस्य विलापः, हनुमद्वारा औषधिपर्वतानयनम्, लक्ष्मणस्य च मोहनाशः। समरे रावणेन शक्त्या निपातितं शोणितौघपरिप्लुतं लक्ष्मणं दृष्ट्वा अपि श्रीरामः रावणेन सह युद्धे बाणौघान् विसृजन् सुषेणम् अब्रवीत्- रावणवीर्येण एषः लक्ष्मणः भूमौ पतित्वा सर्पवत् चेष्टते। तं दृष्ट्वा मम अत्यन्तं शोकः भवति। शोणितार्द्रितोऽयं वीरः मम प्राणैः प्रियतरः अस्ति। इदानीं युद्धं कर्तुं मम सामर्थ्यं नास्ति। अयं समरश्लाघी शुभलक्षणः मम भ्राता यदि पञ्चत्वम् आप्नुयात् तर्हि मम सुखेन किम्? मम वीर्यं लज्जते, करात् धनुः च भ्रश्यति। मम गात्राणि अवसीदन्ति। एवमेव लक्ष्मणं मर्माहतं दृष्ट्वा श्रीरामः अत्यन्तं व्याकुलः सन् विलापं करोति स्म। हे लक्ष्मण! त्वां विना मम विजयोऽपि प्रियाय न कल्पते। अस्तं गच्छन् चन्द्रः कामपि प्रीतिं जनयितुं शक्यति? यत्र अयं रणमूर्ध्नि लक्ष्मणः निहतः शेते, अतः मम युद्धेन किम्, प्राणैर्वा किम्! यथा सः मां वनं यान्तम् अनुयाति तथैव अहमपि एनं यमक्षयम् अनुयास्यामि। हे दुर्दुर्ष! त्वां विना मम राज्येन किम्! कथमहं पुत्रवत्सलां मातरं सुमित्रां वक्ष्यामि। किं नु वक्ष्यामि मातरं कौशल्यां किं नु वक्ष्यामि कैकेयीम्! भ्रातरं भरतं किं नु वक्ष्यामि महाबलं शत्रुघ्नं वा! किं

मया अन्यत्र जन्मनि दुष्कृतं कर्म कृतं येन मम धार्मिकः भ्राता निहतः अभूत्।

हा भ्रातः! हा मनुजश्रेष्ठ! किं नु त्वम् एकाकी मां त्यक्त्वा परलोकाय गच्छसि! हे भ्रातः! विलपन्तं मां किमर्थं न भाषसे! हे भ्रातः! उत्तिष्ठ, मां दीनं चक्षुषा पश्य। शोकव्याकुलितं ब्रुवाणं तं श्रीरामं दृष्ट्वा सुषेणः तम् आश्वासयन् वचनम् अब्रवीत्- हे नरशार्दूल! वैक्लव्यकारिणीम् इमां बुद्धिं त्यजतु। लक्ष्मिवर्द्धनः लक्ष्मणः प्राणान् न अत्यजत्। तस्य वक्त्रं विकृतं नास्ति, न च श्यामं न च निष्प्रभम्। हे प्रभो! निरीक्षताम् अस्य सुप्रभं प्रसन्नं च मुखम्। तस्य हस्तौ पद्मपत्रतलौ लोचने च सुप्रसन्ने। गतासूनाम् ईदृशं रूपं न दृश्यते। वीरोऽयं सप्राणोऽस्ति अतः भवान् विषादं मा कार्षीत्। सः मुहुर्मुहुः श्वसिति निःश्वसिति च इत्यतः भूमौ सुप्तस्य तस्य हृदयं कम्पमानं दृश्यते। महाप्राज्ञः सुषेणः राघवम् एवं वचः उक्त्वा समीपस्थं महाकपिं हनुमन्तं वचनम् अब्रवीत् हे सौम्य! हे वीर! पूर्वं जाम्बवता कथितं शीघ्रम् इतः महोदयं पर्वतं गत्वा दक्षिणे शिखरे जातां महौषधिम् आनय।

“मोदी प्रयत्नेन उत्तरप्रदेशः सर्वोत्तमः राज्यः अभवत्” - मुख्यमन्त्रिसिक्किमः प्रेमसिंहः तामाङ्गः

हिमसंस्कृतवार्ता: - परशुराम ढकालः, सिक्किम।

सिक्किमसर्वकारस्य माननीय मुख्यमन्त्रिणा प्रेमसिंहतामाङ्गेन वाराणसीनगरे आयोजिते मेरा माटी मेरा देश, मेरा विद्यालय कार्यक्रमे भागं गृह्णन् स्थानीयनागरिकसमाजेन भव्यं स्वागतं कृतम्। श्री कालिदास शिक्षा-संस्थान-रामनगर-वाराणसीतः तत्समारोहे मुख्यमन्त्रि विशेषरूपेण उपस्थितासीत्। अस्मिन् कार्यक्रमे महामहिमः सिक्किमराज्यपालः लक्ष्मणप्रसादः आचार्यः मुख्यातिथिरूपेण उपस्थितासीत्। अपि च सिक्किम सर्वकारस्य मन्त्रिः बीएस पंतः, बिष्णुकुमारः खातिवडा, मुख्यमन्त्रिकार्यालयस्य सचिवः एसडी ढकालश्च सम्मिलितासन्। कार्यक्रमं सम्बोधयन् महामहिमः राज्यपालः श्री लक्ष्मणप्रसाद-आचार्यः काशीसिक्किम संगमम् अनुभवं जातम् इति मतं प्रकटितवान्। काशीनगरे देशस्य विविधाः प्रकाशकाः जातः, एषा मृत्तिका देशस्य सफलप्रधानमन्त्रीकरणस्य अवसरं प्रदत्तवती, अत्रत्यानां जनानां प्रति कृतज्ञतां प्रकटितवती च। श्री कालिदासशिक्षा संस्थानरामनगरं वाराणसीतः आयोजिता मेरी माटी मेरा देश, मेरा विद्यालय कार्यक्रमे आत्मन सम्बोधनक्रमे माननीय मुख्यमन्त्रिः श्री प्रेमसिंहतामाङ्गेन सिक्किमस्य राज्यपालः श्री लक्ष्मणप्रसादः आचार्यः एवं श्री कालिदास शिक्षा संस्थानम्प्रति कृतज्ञता प्रकटी कताः तस्य स्वागते आयोजितस्य अस्य भव्यकार्यक्रमस्य कृते। अस्मिन् कार्यक्रमे भागं ग्रहीतुं आत्मन कृते भाग्यशाली अनुभवः इति मतं प्रकटितवान्। अत्र बालकैः प्रस्तुतानां विविधानां कलानां प्रशंसाम् अकरोत् सः ताभिः मुग्धः इति उक्तवान्, विद्यालयपरिवाराय अभिनन्दनं च प्रगतेः क्षेत्रे अग्रे गन्तुं प्रोत्साहयति च।

मुख्यमन्त्री तामाङ्गः काशीदेशस्य पवित्रभूमिषु तीर्थस्थानानि देवतानि च प्रणामं कृत्वा एतां भूमिं पवित्रं इति दर्शितवान्। महामहिमप्रधानमन्त्री श्री नरेन्द्र मोदी इत्यनेन एतत् स्थानं पूर्णं कर्तुं कृतस्य कार्यस्य अपि प्रशंसा कृता तथा च प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी इत्यस्मै धन्यवादं, अभिनन्दनं, प्रणामं च कृत्वा प्रधानमन्त्री मोदी इत्यस्य प्रयत्नेन उत्तरप्रदेशस्य भूमिः सर्वोत्तमः राज्यः इति प्रकटितवान्। उत्तरप्रदेशस्य देशे बहवः बुद्धिजीविनः, साहित्यकाराः, अन्ये च महापुरुषाः जाताः इति सः उल्लेखितवान्। मुख्यमन्त्री अपि अवदत् यत् शिक्षकाणां, छात्राणां, अन्येषां च परिश्रमेण, परिश्रमेण च उत्तमशिक्षाव्यवस्था निर्मितवती अस्ति। सः छात्रान् कालस्य सदुपयोगं कृत्वा आधुनिकसमयानुसारं अग्रे गन्तुं प्रोत्साहयति स्म तथा च कालस्य सदुपयोगेन जीवने अर्थः भविष्यति इति अपि अवदत्। तेन सिक्किमस्य महामहिमस्य राज्यपालस्य श्रीलक्ष्मणप्रसाद आचार्यस्य अपि मुक्ततया प्रशंसा कृता, शिक्षासुधारकर्ता इति च परिचयः कृतः। माननीयः मुख्यमन्त्री स्वभाषणे अन्येषु विविधविषयेषु अपि स्वविचारं साझां कृतवान्।